

Cink (makedonski)

Vrsta: Seminarski Ċ Broj strana: 15 Ċ Nivo: Rudarski fakultet

Cinkot e vaŹen element za ĉovekot, Źivotnite i rastenijata. Iako efektot na korisnosta na Zn za rastewe na *Aspergillus niger* e otkrien od Raulin vo 1869-1870, otkritieto za vaŹnosta na Zn za rastenijata vo 1926 e preprišano na Sommer i Lipman.

Zn isto taka e vaŹen i za ĉovekot i Źivotnite, t.e nedostatokot od postojano konsumirawe rezultira so oslabnuvawe na funkciiite od najpovolni do najnepovolni i dodadavaweto fiziološki koncentracii od ovoj element, no ne i od drugi, go spreĉuva ili leĉi ova oslabnuvawe. Preporaaana sigurna i dovolna koliĉina na konsumirawe za vozrasni e okolu 15 mg/dnevno. Cinkot deluva katalitiĉki ili kako strukturna komponenta na brojni enzimi vklučeni vo metabolizmot, energijata, vo preprišuvawe i preveduvawe. Simptomi za nedostatok na Zn kaj luĉeto i Źivotnite se nemawe na apetit za jadewe, zgolemena depresija i seksualna nezrelost. Kaj luĉeto se pojavuva depresijata i promenata na vkusot.

Rastenijata preteŹno go apsorbiraat Zn kako bivalenten katjon (Zn^{2+}), koj deluva kako metalna komponenta na enzime ili kako funkcionalen, strukturen ili regulatoren kofaktor od golemiot broj na enzimi. Spored Marschner, najmalku 4 enzimi soĉdrŹat svrzan Zn: karbotanen anhidrant, alkohol dehidrogen, Cu-Zn superoskid dismutse i RNA polimerazi. Potoa Zn e potreben za aktivnosta na razliĉni enzimi, kako Źto se: dehydrogenases, aldolases, isomerases, transphosphorylases, DNA i RNA polimerazi.

Poradi ovie funkcii Zn e vklučen vo metabolizmot, vo jaglehidratite i proteinite. Cinkot isto taka e potreben za sinteza na truptofan, predhodnik za sinteza na kiselina (IAA). Jasno e deka najgolemite simptomi za nedostatok, imeno spreĉuvaweto na rastewe i „mali listovi”, rozeta od drvja se odnesuva na poslednite fiziološki funkcii na Zn.

Posebno osetlivi na nedostatok na Zn se Źitaricite, pĉenka, len, hmeq, pamuk, leka, grozje, citrus ovoŹnite stebila (praska, jabolka). Voglavno, najpostojani simptomi na nedostatok na Zn se intervential chlorosis (glavno monokotiledoni), go spreĉuva rastot, deformirani stebila ili lisja, poznati kako „mali listovi” rozeta od drvja i violetovo-crveni toĉki na lisjata. Tipiĉni imiwa za nedostatok na Zn se beli pupki (pĉenka i sirak), mal list (ovoŹnite stebila), Źaren list (citrus) i srpest list (kakao).

Koliĉinata na Zn vo rastenijata varira znaĉitelno, kako rezultat na razliĉna poĉva, klimata kako faktor i genotipovite na rastenijata. Koncentracijata na Zn vo tkivata na starite lisja moŹe da se klasificira kako:

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŹETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŹETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com